

22. 11. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novinky z oblasti české a evropské regulace finančních institucí za měsíc říjen 2022

Přinášíme Vám pravidelné aktuality z oblasti české a evropské regulace finančních institucí za měsíc říjen 2022. V říjnovém vydání newsletteru se dočtete, mimo jiné, o problematice produktů úvěrového pojištění a související ochraně spotřebitelů, o pokynech a regulačních technických standardech týkajících se úrokového rizika investičního portfolia vypracovaných orgánem EBA, či o přijetí nařízení posilujícího obezřetnostní regulační rámec pro úvěrové instituce působící v EU. Aktuality jako obvykle dělíme vždy podle příslušných regulovaných sektorů. Současně také pokračujeme s novinkami, které se týkají probíhající války na Ukrajině a úpadku banky Sberbank CZ.

Novinky související s ruskou invazí na Ukrajinu a příslušnými sankcemi

Jak jsme již avizovali v posledním vydání našeho newsletteru, EU přichystala nový, již osmý sankční balíček namířený proti Rusku a Bělorusku z důvodu stále probíhající války na Ukrajině. Balíček byl vypracován v reakci na nezákonná "referenda" v částech Doněcké, Chersonské, Luhanské a Záporožské oblasti Ukrajiny a z důvodu opakovaných výhrůzek Ruska ohledně použití zbraní hromadného ničení, přičemž rozšiřuje seznam zboží a služeb podléhajících omezení a současně rozšiřuje seznam osob, subjektů a orgánů, na které se vztahují opatření ke zmrazení jejich finančních prostředků a hospodářských zdrojů. Mezi konkrétní přijaté sankce patří, mimo jiné, zákaz poskytovat zprostředkovatelské služby, financování a finanční pomoc na přepravu plavidly ruské surové ropy nebo produktů, pokud jejich cena přesahuje cenový strop. Stávající zákazy týkající se kryptoměn se zpřísnily s tím, že nyní se týkají všech peněženek, účtů nebo služeb úschovy kryptoměn, a to bez ohledu na výši prostředků v peněžence (dříve bylo povoleno až 10 000 eur). Byl také rozšířen seznam osob, kterým byly zmrazeny finanční prostředky a hospodářské zdroje, a jimž bylo současně zakázáno jakékoli finanční prostředky nebo hospodářské zdroje přímo či nepřímo zpřístupnit.

K balíčku byl ze strany EK zveřejněn [seznam](#) otázek a odpovědí, bližší informace k balíčku samotnému a k aktualizacím jednotlivých sankčních nařízení najdete [zde](#).

Pád Sberbank CZ

Posledně jsme Vás rovněž informovali o chystané schůzi věřitelů a přezkumném jednání jí předcházejícím, která se konala 06/10/2022. Vzhledem k tomu, že ne všechny pohledávky věřitelů byly zveřejněny v rámci seznamu pohledávek, které byly na pořadu přezkumu, proběhne v budoucnu další přezkumné jednání, v rámci kterého budou přezkoumány zbývající pohledávky. Insolvenční správkyne nepopřela žádné pohledávky, které byly přezkoumány. Na následné schůzi věřitelů byl, mimo jiné, zvolen nový věřitelský výbor, tentokrát tříčlenný. Kromě jedné soukromé společnosti (Forderungen a.s., nástupce dříve zvolené společnosti Stema-Tech) tvoří nynější výbor Česká národní banka a Garanční systém finančního trhu.

Více informací o proběhlém přezkumném jednání a následné schůzi věřitelů, včetně výsledků hlasování o jednotlivých bodech schůze lze nalézt ve zveřejněném [protokolu](#).

V souvislosti s výše zmíněným bychom též rádi upozornili, že ke konci měsíce uběhla jak lhůta pro podání přihlášek do insolvenčního řízení, tak lhůta pro zaslání notifikací o automaticky přihlášených

pohledávkách ze strany insolvenční správkyně. V případě neobdržení této notifikace je možné podat námitku, a to přímo u insolvenční správkyně. V námitce je třeba uvést výši pohledávky vůči dlužníku ke dni prohlášení konkursu na majetek dlužníka, současně je třeba doložit úředně ověřené kopie případných listin, které osvědčují v námitce tvrzenou výši, den vzniku a charakter pohledávky.

Regulace s působností napříč sektory

- 04/10: EIOPA - Upozornění pro pojistitele a banky z důvodu ochrany spotřebitelů v rámci prodeje produktů úvěrového pojištění (CPI) - EIOPA vydala [upozornění](#), na základě kterého mají pojistitelé a banky adresovat problémy spojené s odměňováním a střety zájmů u CPI produktů, jinak budou čelit případným dohledovým opatřením. EIOPA především upozorňuje pojistitele a banky působící jako distributoři pojištění, aby byla hodnota CPI produktů nabízených spotřebitelům spravedlivá s tím, že by měla být přijata opatření k řešení problémů s vysokými odměnami vyplácenými tvůrci pojištění distributorům pojištění za prodej CPI produktů, přičemž by měl být kladen důraz i na předcházení vzniku střetů zájmů v kontextu obchodních modelů tzv. bankopojištění (*Bancassurance*). V souvislosti s potenciálním negativním vlivem na spotřebitele identifikovala EIOPA, mimo jiné, následující problémy:
 1. omezený výběr a překážky při koupi produktů, kdy i přes možnost kombinovat úvěrové produkty bank s CPI produkty od jakéhokoliv poskytovatele 83 % bank váže CPI produkty na své hlavní úvěrové produkty;
 2. vysoká produktová rozmanitost a cenový rozptyl, což spotřebitelům způsobuje, mimo jiné, značné obtíže při porovnávání jednotlivých produktů a pro činění informovaných rozhodnutí;
 3. problémy s rušením CPI produktů a změnou poskytovatele; a
 4. vysoké odměny a střet zájmů, kdy např. vysoké provize mohou vést k významným a škodlivým střetům zájmů a ke špatným obchodním praktikám s cílem maximalizovat zisk.
- 03/10: MS/FAÚ - Aktualizace příručky evidování skutečných majitelů - V souvislosti s přijetím zákona č. [245/2022](#) Sb., kterým se mění zákon č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů, který nabyl účinnosti k 01/10/2022, aktualizovalo ministerstvo spravedlnosti spolu s FAÚ [Příručku](#) evidování skutečných majitelů tak, aby odrážela změny představené touto novelou. Mezi tyto změny patří, mimo jiné, zrušení dvousložkové definice skutečného majitele a její nahrazení vymezením skutečného majitele na základě tzv. vlastnictví nebo kontroly a zavedení povinnosti evidovat skutečného majitele u některých nových subjektů. Povinnosti dle přijatých změn je třeba splnit v rámci přechodného období, a to do 01/04/2023.

Kapitálový trh

- 24/10: EBA - Zpráva ohledně integrace ESG rizik v rámci dohledu nad investičními podniky - EBA publikovala [zprávu](#) o tom, jak mají být ESG (*Environmental, social and governance*) rizika inkorporována v rámci dohledu nad investičními podniky, přičemž je současně představeno výchozí posouzení toho, jak by ESG faktory a rizika mohly být zahrnuty do hodnocení investičních podniků. Zpráva je adresována především příslušným orgánům dohledu s tím, že jsou v ní stanoveny základy pro začlenění úvah souvisejících s ESG riziky do procesu dohledu nad investičními podniky. Zpráva taktéž zahrnuje hlavní prvky procesu dohledu a hodnocení včetně analýzy obchodního modelu, posouzení interní správy a řízení rizik, a posouzení rizik (riziko pro kapitál a riziko likvidity).

- 14/10: ESMA - Mimořádná opatření týkající se požadavků na zajištění - ESMA zveřejnila finální [zprávu](#) k regulačním technickým standardům (RTS) ohledně mimořádných opatření týkajících se požadavků na zajištění, které doplňují [nařízení](#) EK v přenesené pravomoci č. 153/2013. Tyto RTS mají, mimo jiné, na dobu 12 měsíců dočasně rozšířit soubor způsobilého zajištění ústředních protistran na nezajištěné bankovní záruky pro nefinanční protistrany jednající jako clearingoví členové, a na veřejné záruky pro všechny druhy protistran. Cílem těchto opatření je zmírnit tlak na likviditu nefinančních protistran působících na regulovaných trzích s plynem a elektřinou, jejichž clearing provádějí ústřední protistrany se sídlem v EU. Zpráva následuje dřívější [reakci](#) adresovanou EK a je doplněna o [Q&A](#) týkající se způsobilosti dluhopisů a obchodních cenných papírů jako zajištění pro ústřední protistrany.

Banky

- 20/10: EBA - Finální verze pokynů a regulačních technických standardů (RTS) týkajících se úrokového rizika investičního portfolia - EBA zveřejnila následující zprávy týkající se úrokového rizika investičního portfolia (IRRBB):
 1. finální [pokyny](#) ohledně IRRBB a rizik úvěrových rozpětí vyplývajících z úvěrového portfolia (CSRBB), které mají nahradit [pokyny](#) stávající, publikované v roce 2018. Nad rámec zachování stávajících ustanovení obsahují pokyny i nové aspekty, zejména kritéria pro identifikaci nevyhovujících interních modelů pro řízení IRRBB a kritéria pro hodnocení a monitorování CSRBB. Pokyny se začnou uplatňovat od 30/06/2023 s výjimkou obsahu týkajícího se CSRBB, který bude aplikovatelný až od 31/12/2023;
 2. finální návrh [RTS](#) týkající se standardizovaného přístupu k IRRBB, v rámci kterých jsou, mimo jiné, specifikována kritéria pro hodnocení rizik vyvstávajících z možných změn úrokových sazeb, které ovlivňují jak ekonomickou hodnotu vlastního kapitálu (EVE), tak čisté úrokové výnosy (NII) z investičního portfolia instituce. RTS dále poskytnou zjednodušený standardizovaný přístup pro menší a nekomplexní instituce, upravené prahové hodnoty pro modelování předpokladů chování, které se mají používat v kombinaci se standardizovanými omezeními a předpoklady; a
 3. finální návrh [RTS](#) týkajících se dohledových testů zvláštních případů u IRRBB, které specifikují modelové a parametrické předpoklady a scénáře šoků v oblasti dohledu pro identifikaci institucí, u nichž by EVE poklesla o více než 15 % kapitálu Tier 1, a také pro vyhodnocení, zda dochází k velkému poklesu čistých úrokových výnosů, který by mohl vést k opatřením v oblasti dohledu.
- 12/10: EBA - Pokyny související se zveřejňováním informací - Z důvodu vytvoření implementačních technických standardů ([ITS](#)) ke zveřejňování informací podle třetího pilíře zrušila EBA několik pokynů aplikovaných v této oblasti (více k jednotlivým zrušeným pokynům [zde](#)) za současné revize [pokynů](#) ke zveřejňování informací o nevykonných expozicích a expozicích s úlevou. Na základě této revize se s účinností od 31/12/2022 budou tyto pokyny, mimo jiné, aplikovat kromě velkých a jiných kótovaných institucí i na malé a nepřiliš složité instituce.
- 07/10: EBA - Zpráva k výsledkům monitorování celkové schopnosti absorbovat ztrátu a minimálního požadavku na kapitál a způsobilé závazky (TLAC/MREL) - EBA vypracovala [zprávu](#) k monitorování TLAC/MREL a příslušným nástrojům k jejich realizaci, v rámci které předkládá své názory založené na nástrojích TLAC/MREL hodnocených do 02/2022, s cílem pokračovat v posilování kvality těchto nástrojů a vytvořit standardizovanější informace v celé EU. S ohledem na nové připomínky k některým prvkům vydávaných zpráv byly do této zprávy

zařazeny nové části, mimo jiné část o doložkách o předčasném splacení, tzv. *make-whole* klauzulích (které mají být zakázány), o zpětném odkupu zbytku aktiva ze strany emitenta v případech, kdy původní jistina klesne na určitou hodnotu, tzv. *clean up calls* či *cleanup buyback* (které mají být povoleny), a o nahrazovacích a změnových doložkách (pro které je za určitých okolností nutný předchozí souhlas). Současně byly odstraněny připomínky k nástrojům v oblasti ESG, které byly obsaženy v předchozí zprávě, neboť doporučení byla zveřejněna v poslední [zprávě](#) k monitorování AT1.

- 04/10: Rada EU - Nařízení posilující obezřetnostní regulační rámec pro úvěrové instituce působící v EU - Rada EU přijala [nařízení](#) nazývané „*Daisy chain*“, které posiluje obezřetnostní regulační rámec pro úvěrové instituce působící v EU. Nařízení má zajistit, aby v případech, kdy se banky stanou finančně neudržitelnými a dojde k procesu řešení krize, docházelo k absorpci ztrát a rekapitalizaci bank prostřednictvím soukromých prostředků. Nařízení, mimo jiné, začleňuje speciální přístup související s nepřímým upisováním nástrojů způsobilých pro splnění interního minimálního požadavku na kapitál a způsobilé závazky (MREL) či vyjasňuje způsobilost nástrojů v souvislosti s interním standardem TLAC.

Platební služby

- 26/10: EK - Návrh k urychlení zavádění okamžitých plateb v EUR - EK přijala legislativní [návrh](#), na základě kterého by mělo být všem občanům a podnikům s účtem v EU/EHP umožněno provádět okamžité platby v eurech. Nařízení mění a doplňuje nařízení [SEPA](#), přičemž pro okamžité platby v eurech stanovuje následující požadavky:
 1. okamžité platby v eurech musí být (i) všeobecně a (ii) cenově dostupné;
 2. musí být zvýšena důvěra v takovéto platby, především pak musí být plátce před provedením platby upozorněn na případnou chybu nebo podvod; a
 3. musí být odstraněny překážky ve zpracování okamžitých plateb v eurech, současně však musí být i nadále pečlivě identifikovány osoby podléhající sankcím ze strany EU (poskytovatelé budou muset každý den ověřovat, zda jejich klienti nefigurují na sankčních seznamech EU).

K příslušnému návrhu zveřejnila EK i soubor doprovodných otázek a odpovědí, dostupný pod tímto [odkazem](#).

Pojišťovny

- 31/10: EIOPA - Metodika pro posuzování poměru mezi cenou a výkonem na trhu spojeném s fondy - V návaznosti na dohledové [stanovisko](#) k poměru ceny a výkonu z roku 2021 vytvořila EIOPA [metodiku](#) pro posuzování poměru mezi cenou a výkonem na trhu spojeném s fondy, v rámci které předkládá společný evropský přístup k identifikaci produktů spojených s fondy, jež mohou nabízet slabý nebo dokonce žádný poměr mezi cenou a výkonem a které vyžadují pečlivé sledování ze strany příslušných vnitrostátních orgánů. Metodika vychází z tzv. procesu shora dolů (*Top-down process*) založeného na třech úrovních analýzy:
 1. posouzení celého trhu;
 2. rozšířená produktová analýza; a
 3. posouzení procesu a dokumentace dohledu a řízení produktu (*Product oversight and governance*).

Metodika dále vyjasňuje tvůrcům a distributorům pojištění, jaká jsou očekávání ze strany

dohledu při adresování otázky poměru ceny a výkonu.

AML

- 13/10: ČNB - Dohledový benchmark č. 4/2022 k obezřetnému přístupu úvěrových institucí k veřejně dostupným informacím s dopady do oblasti AML/CFT - ČNB vydala dohledový [benchmark](#) k obezřetnému přístupu úvěrových institucí k veřejně dostupným informacím s dopady do oblasti AML/CFT, který obsahuje, mimo jiné, očekávání ČNB v souvislosti s monitorováním veřejně dostupných informací či posuzování relevantnosti daných informací. Benchmark dále obsahuje shrnutí relevantních právních povinností, informace ke sběru informací nebo pokyny k implementaci vnitřních postupů a předpisů.

Mgr. Ondřej Havlíček, LL.M.

Mgr. Martin Svoboda

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Schönherr Rechtsanwälte GmbH, organizační složka](#)

Jindřišská 937/16
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 996 500

Fax: +420 225 996 555

e-mail: office.czechrepublic@schoenherr.eu

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)